

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 3. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za Nemčijo 18 K. — Za Ameriko in druge tuje države 20 K. —
Posamezne številke se prodajajo po 50 vinarjev.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uradništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Teško gre.

Nihče nima pojma, v kakem groznem položaju so liberalni in socialistični ministri zapustili državni voz. Denarja nič, žita nič, železnice na tem, da vsak hip obstoje, izvozniki in veržniki pa so rasti in se množili in se debelili na račun kmetkega in delavskega ljudstva, da je bila nevarnost najbližja, da se vse sesuje. Valutno vprašanje so rešili tako, da je danes naša krona z dinarjem vred na slabšem kot kdaj prej. In liberalci še danes izjavljajo — par častnih izjem je tu — da je valutno vprašanje — dobro rešeno.

Ko smo prorokovali, da bo nova vlada le težko mogla ustaviti voz, ki prvi mnogo po zaslugi nevednosti in gnilobe liberalnih ministrov, z vratolomno naglostjo v propad, se nismo motili. Danes vlada dela na vse kriplje, da bi ta plaz ustavila, marsikaj se je že posrečilo, veliko več bi se pa še posrečilo, ko ne bi zopet prišli gospodje iz prejšnje vlade in metali današnji vladi polena pod noge. Kaj jim za to, če prvi država v pogin, glavno je, da bodo mogli kričati: glejte, klerikalci so to napravili!

Naši poslanci so najprvo zahtevali, da se valutno vprašanje reši v smislu razmerja 1 : 1 in da pride to pred parlament. In res, srbski radikalci, ki imajo ogromno večino v vladi, so se udali tej zahtevi; kljub temu, da so oni tudi za razmerje 1 : 4. Stvar pa ni prišla pred parlament. Zakaj ne? Zato, ker liberalni poslanci razbijajo parlament in s silo ovirajo vsako delovanje. Tako bo prav mnogo po zaslugi liberalnih poslancev vprašanje ostalo tako rešeno, kot je rešeno sedaj.

Poslanci Ljudske stranke pa se lahko zavedajo, da so tu storili vse, kar je bilo mogoče, da bi spravili vprašanje v pravi tir. Zastopali so kakor na shodih tako tudi v vladi najodločnejše to stališče, da se mora valutno vprašanje pravično rešiti, a številna premoč nasprotnih poslancev je dosedaj preprečevala njihove uspehe. Tukaj pa slovensko ljudstvo posebno jasno lahko spoznava, kako važno je, katera stranka ima državne vajeti v rokah. Liberalno-socialistična stranka je veljala danes slovenskega in hrvaškega kmeta na stoletne milijonov kron.

Da bi se pa vendar padanje naše valute nekoliko ustavilo, je minister prepovedal uvoz vseh predmetov, ki za življenje niso nujno potrebni. Uspeh te odredbe se bo poznal pri valuti šele čez nekaj mesecev, seveda če bodo sledile še druge odredbe.

Da bi se tudi tok vedno naraščajoče draginje ustavil, je sklical predsednik deželne vlade dr. Brejc sestanek, na katerem se bode obravnavalo, kako postaviti napram draginji močan jez. Seveda je to le poskus. Zakaj dokler bo stala naša valuta na tako nizki stopinji, kamor jo je spravila nesrečna rešitev valutnega vprašanja, in dokler bodo žitnice prazne — in žita nobena vlada ne more sredi aprila pričarati na dan, če so jeseni veržniki vse pokupili — bo boj proti draginji zelo težak. A gre v glavnem zoper draginjo pri usnju, manufakturi in drugih tovarniških izdelkih. Tukaj bi se dalo še marsikaj narediti, če se ne bodo zopet gospodje kapitalisti, ki pripadajo domalega vsi liberalni stranki, spretno izognili. Pripravljeni pa moramo biti, da bodo liberalci tudi tu skušali ovirati vsako delo.

Železnice se znatno boljšajo in zagrizeno liberalna »Jugoslavija«, ki ne zna povedati o »klerikalcih« nikdar dobre besede, sama priznava, da se je dr. Korošec zelo energično lotil dela.

Vlada je tudi postavila na dnevni red zborničnega dela davek na vojne dobičke. Prejšnja vlada ni v tem oziru sploh ničesar ukrenila iz enostavnega vzroka, ker bi s tem zadela samo sebe in pa večino svojih pristašev. Državni zbor bi sedaj to zadevo temeljito rešil, toda — liberalci ne puste in razbijajo parlament, vojni dobičkarji pa se v pest smejejo, ker imajo v parlamentu boljše zaščitnike kot vsi kmetje skupaj.

Liberalci in socialisti so zažgali državno hišo, in ko sedaj hočejo delavne stranke gasiti, jih požigalci ne puste na pogorišče. Kljub temu gre delo naprej in upamo, da se bo kmalu obrnilo na bolje, če bo sedanja vlada ostala na krmilu. Seveda pa je naša prva zahteva: Volitve. Zakaj šele pri volitvah bo ljudstvo — o tem ni nobenega dvoma več — požigalce samo odstranilo od pogorišča in začelo najpreje gasiti, potem pa zidati. Umevno, da se li-

beralci boje volitev, zato pa tudi razbijajo parlament, ki bi moral sklepati o volilnem redu.

Zborovanje političnih organizacij VLS.

6. t. m. dopoldne ob pol 10. uri se je zbralo nad 200 delegatov VLS v veliki dvorani Uniona. Prišli so kmetški in delavski delegati iz vseh delov Slovenskega. Zastopana je bila Koroška, 12 delegatov je došlo iz Prekmurja, veliko iz Štajerske in Kranjske.

Popoldan je število delegatov naraslo na 450. Tako so bile zastopane skoro vse naše politične organizacije, katere se niso ustrašile kljub draginji poslati svoje zastopnike iz vseh krajev Slovenije v Ljubljano.

Zbor je otvoril posl. Gostinčar, nakar je dr. Kulovec raztolmačil dnevni red, ki se je sprejel. Sestavili so se trije odseki: programatični, socialno-politični in organizacijski. Predno so začeli zborovati odseki, je dr. Korošec, viharno pozdravljen, poudaril vso težo položaja, v katerem se nahajamo, ter nove naloge, ki nas čakajo.

Programatični odsek je zboroval v dvorani Uniona pod predsedstvom dr. Korošca. Poročal je dr. Mohorič. Odsek je razpravljal v prvi vrsti o ustavnem programu stranke.

Socialno-politični odsek je vodil poslanec Gostinčar. Poročal je Kremžar, ki je govoril o socialno-političnem programu VLS.

Organizacijskemu odseku je predsedoval Zebot iz Maribora. Poročal je dr. Kulovec. Sprejete so bile resolucije politične in gospodarske vsebine.

Vsi trije odseki so popoldne ob 3. uri v veliki dvorani Uniona pod predsedstvom dr. Korošca imeli skupno zborovanje, na katerem so se vse resolucije v dolgi in obširni debati sprejele. Razprava je bila živahna in so se je udeleževali delavski, kmetški in obrtniški delegati z enako živahnostjo.

Zborovanja so včeraj trajala ves dan od pol 10. ure zjutraj do pol 7. ure zvečer z 2 urnim presledkom opoldne.

Zvečer je vodstvo VLS imelo sejo v Unionu.

Sedaj, ko to pišemo, zboruje shod zapornikov.

Podrobno poročilo prinesemo prihodnjik.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetske zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetsko glasilo.

Ljudska stranka v Hercegovini.

Ljudska stranka se med Hrvati silno širi. Ni čudno. Dosedaj so bili Hrvatje vajeni le strank, ki niso imele nobenega velikopoteznega gospodarskega in verskega programa, niti se niso brigale za podrobno delo za kmetsko in delavsko ljudstvo, pač pa so obstajale v tistih osebnih in malenkostno političnih prepričanjih, ki so tekom desetletij med Hrvati zamorile vsak resen poskus pravega gospodarskega in kulturnega dela za ljudstvo. In ko je sedaj nastopila Ljudska stranka s svojimi izrazito demokratičnimi načeli na krščanskem temelju in pokazala, da je prvi in poglavitni namen vsake stranke resnično in požrtvovalno delo za ljudstvo, tedaj so se Hrvatom odprle oči in vse, česar se ni popolnoma zastrupilo dosedanje gnilo hrvatsko strankarstvo, hiti pod prapor Ljudske stranke, Hrvatje so veren narod in vidijo, da je brez zdravega verskega temelja, ki ga mora vsaka stranka upoštevati, ni mogoča sreča in zadovoljnost v narodu. Zato se tembolj oprijemljejo Ljudske stranke. V tem oziru se zlasti odlikuje Hercegovina, ki je do malega vsa v taboru velike Ljudske stranke. To je zlasti pokazal veliki kmetski shod, ki se je vršil 25. marca v Mostaru. Navzočih je bilo okrog 480 zastopnikov iz vse Hercegovine, med temi tudi nekaj pravoslavni in muslimanov. Bila so zastopana vsa sela iz Hercegovine. Shod je otvoril predsednik začasnega odbora Mandić. Na zborovanje so došli tudi poslanci ljudske stranke iz Sarajeva in Zagreba. Liberalna in težačka stranka sta skušali zadnji čas z vsemi silami zmanjšati vtis, ki ga je na Mostar napravil prihod tolikega števila kmetskih odposlancev. Liberalni predstojnik v Ljubuškem, dr. Politeo, je n. pr. prepovedal zadnji čas odhod iz bližnje okolice Ljubuškega na shod.

Na shodu se je obravnavalo vprašanje o agrarni reformi, premotril se je ves strankin program, ki je bil v celoti sprejet. Zlasti so bili kmetje ogorčeni radi tega, ker so liberalci svoj čas, ko so bili na vladni, uvedli za kmete — batine. Končno je bil tudi izvoljen odbor ljudske stranke za Hercegovino in sicer za predsednika kmetski Mato Zubac, za podpredsednika pa kmetski Ivan Petrovič in Mato Damjanovič ter štirje tajniki. Govoril je tudi v imenu ljudske stranke za Bosno dr. Zvonko Spreizer iz Sarajeva, ki je poudarjal temeljno razliko med ljudsko in težačko stranko. Sprejete so bile resolucije, ki se tičejo agrarnega vprašanja, gospodarske povzdi-

ge Hercegovine v vseh panogah, na kar se je tudi razpravljalo o gospodarskih razmerah sadilcev tobaka. Bili so poslani brzojavni pozdravi vsem tajništvom ljudske stranke, ministru kmetu Roškarju, ministru dr. Korošcu, podpredsedniku Jugoslovenskega kluba dr. Šimraku in drugim.

Brezposelnost.

Posvetovanja o brezposelnosti so se te dni vršila v Ljubljani pri poverjeništvu za socialno skrbstvo. Kmetske organizacije in kmetska županstva niso bila zastopana, dasi bi kmetje o brezposelnosti znali povedati marsikaj zanimivih stvari. Brezposelne podpore so v marsikaterem slučaju res potrebne, a ravno tako res pa je, da se brezposelne podpore temeljito zlorabljajo in da mnogi ljudje, ki imajo dovolj prilike za delo, raje lenobo pasejo in brezposelno podporo vlečejo. Neko veliko županstvo je povabilo nekoč vse svoje brezposelne, katerih je bilo v dotični občini veliko število, na delo, ki ga jim bo odkazala občina. Delo je bilo tako, da ga zna vsakdo, ki ima roke.

In glejte, zgasil se je en cel junak. Kmetje pripovedujejo, da večkrat povabijo brezposelne na delo, a za odgovor dobi: Toliko zaslužim, če nič ne delam.

Stališče socialnega skrbstva, naj bi se brezposelni na deželi porabili za kmetska dela, je zelo umestno, zakaj nobeno kmetsko delo ni tako, da bi se ga priden delavec ne mogel v kratkem času naučiti. S tem bi se postavil jez lenobi, ki je glavni vir moralne propalosti, ki se vedno globlje zajeda v naše ljudstvo, na drugi strani pa se državni stroški znatno omeje.

Da imenovano posvetovanje o brezposelnosti ni imelo pravega uspeha, je morda krivo tudi to, da niso bili navzoči tudi kmetski zastopniki.

70letnica knezoškofa dr. A. B. Jegliča.

S. K. S. Z. vabi katoliške organizacije, naj 29. maja slovesno praznujejo ta dogodek kot poseben praznik. Vsako izobraževalno društvo naj se s svojimi pododseki spominja knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča s primerno prireditvijo. Tu velja rek: »Kdor svojih dobrotnikov ne časti, jih tudi prav vreden ni.«

Kjerkoli je le mogoče, naj se napravi pred tem dnevom duhovne vaje za mladeniče.

V soboto 29. maja bodi sv. maša, ki se je naj udeležijo tudi vsi društveniki, pevci pa naj na koro sodelujejo.

V nedeljo 30. maja naj se priredi društvena slavnost na čast visokemu slavljenču. Spored bodi:

1. Slavnostni nagovor.
2. Petje.
3. Dramatična predstava.

Morebitni čist dobiček naj se pošlje S. K. S. Z. za »Društveni dom«, ki se namerava zgraditi v Ljubljani nasproti hotela »Union« in ki bo kulturno središče vseh katoliškonarodnih organizacij.

Davek na vrednostni prirastek.

(Nova naredba.)

Kje je prijaviti davščini od vrednostnega prirastka podvržene prenose nepremičnin in kateri urad razsoja o prizivih in pritožbah proti plačilnim oziroma jamstvenim plačilnim nalogom?

Naredba delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro z dne 24. februarja 1920 spreminja pristožnost glede priredbe davščine od vrednostnega prirastka in glede razsoja o prizivih in pritožbah.

Navedena naredba določa, da je odmera davščin od prirastka na vrednostni nepremičnin poverjena nadzorništvu državne užitnine. Pripominja se, da je ta poslednji urad prejšnje nadzorništvo deželnih naklad.

Potemtakem je davščini od vrednostnega prirastka podvržene prenose, t. j. kupne pogodbe, menjalne pogodbe in druga pravna opravila, na podlagi katerih se izvrši odplata prenos nepremičnin v Sloveniji, prijaviti v izogib kazni pri nadzorništvo državne užitnine v Ljubljani tekom 14 dni od dneva sklepa dotičnega pravnega opravila, n. pr. kupne pogodbe.

O prizivih in pritožbah pa razsoja delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani. Ker je zgoraj navedena naredba v ostalem določbo § 20. kranjskega deželnega zakona z dne 4. junija 1912, štev. 34, in 17. februarja 1919, štev. 367, o uvedbi davščine od prirastka na vrednostni nepremičnin ne spreminja, je vlagati pritožbe in prizive plačilnim ozir. jamstvenim plačilnim nalogom tekom tridesetdnevnega roka po vročitvi istih neposredno pri delegaciji ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Na to naj pazi vsakdo, ki ima opraviti z davščino od vrednostnega prirastka, da ga ne zadenejo posledice nepravilnega postopanja.

Krava v šoli.

(Anton Pevc.)

(Dalje.)

4. razred.

Kravo, ki smo jo v 3. razredu naučili mlečnosti, lahko vsakčas zopet pokvarimo. Čim trša je bila v učenju, toliko lažje zopet pozabi, kar se je dobrega naučila. To lahko služi v tolažbo vsem onim, ki vidijo ideal plemenske krave v dobro rejenti, s mesom lepo zaliti živali. Tečna žival, krava, ki se je v mladosti — kot tele in mlada telica — naučila veliko požreti, ohrani to lastnost vse življenje. Čim ji pokvariš nje — mlekotvorilno orodje — vime — bo pričela s toliko večjo vneemo nastavljati meso in mast. Lepo rejena krasna, plemenska krava brez mleka ni nobena umetnost; znamenje gospodarja, ki razpolaga s veliko dobre krme in majhnim razumom,

in ki zalaga v kravo velik kapital, ki se mu slabo obrestuje. Umetnost je suha krava z veliko mleka; v njej vidiš modernega, razumnega gospodarja.

Z rabo se izpopolnjuje in ohrani v porabnem stanju orodje. Mlečnost krave zavisi edino od delavnosti vime. Čim se vime pokvari, preneha tudi tvorba mleka, zato bodi vsa skrb živinorejca, ki redi krave, osredotočena okoli vime. Temeljita, čista, pravilna molža v enakih, ne predolgih presledkih je najvažnejša činiteljica za vzgojo in ohranitev mlečnosti in za doseg največje mlečne množine. Razgled po svetu nas pouči, da so dobre mlekarice doma le tam, kjer so že od nekdaj posvečali molži dovolj pozornosti. Tam, kjer so danes molzejo z dvema prstoma, tam boš zastonj iskal dobrih mlekaric.

Kravo smo že v 3. razredu naučili molžiti; v 4. ji to znanost le še bolj utrdimo. Po drugem, pri trših kravah tudi še po tretjem teletu bomo molžili prva dva meseca 5 do 8 krat na dan, vsake 3 do 5 ur, in nato bomo prešli na 3 kratno molžo, kakršno bomo ohranili vso mlečnostno dobo, poimni in polet. Na ta način privadimo mlekotvornice stanice mlečnih žlez vime na živahno delavnost in na tvorbo velike množine mleka. Čim večje živahnosti jih naučimo, toliko več mlekotvornih snovi bodo znale odtegniti po telesu v obliki krvi in mlečne mozge (limfe) se pretakajočim krmskim sokom in pretvoriti v mleko. Mlečne žleze tvorijo samostojen del živalskega telesa, ki ga upravlja neposredno osrednje živčevje. Čim bolj jih živinorejec vzpodbuja k delavnosti, tem več mleka bo namolzel. So zelo fino, precizijsko delo in vsak majhen nered jim more trajno škoditi. Oskrbovati jih mora vedno le najbolj razumna oseba, oziroma gospodar ali gospodinja sama, drugače ne pomaga nič vsa šola. Ker jih deloma obvlada tudi simpatično živčevje, da krava najraje vse mleko taki osebi, ki jo redno oskrbuje in do katere čuti nekako hvaležnost. Iz tega vzreka dobiš navadno največ in najbolj mastno mleko od krave, če z njo prijazno ravnaš. Manjši gospodar naj to izkorišča razumno v svoj prid.

Kot pravilo velja, da človek vime bolj temeljito obdela kakor tele. Slednje posesa le toliko mleka, kolikor ga po svoji starosti potrebuje; kar ga ima krava odveč, ga pusti v vimenu. Tele ni usposobljeno navažati mlečne žleze k živahni delavnosti, marveč ti pokvari najboljše mlekarico in pri tem čisto še sam zbolli. Molziti moraš sam in teleta umetno napajati. Kvečjem prvih 3 do 5 dni, ko krava še proizvaja le manjšo množino mleka, pustiš teleta sesati; si utrdi želodec in kravi mlečnosti to nič ne škodi. Za napajanje ni treba dragih napajalnikov; zadostuje lesen ali gošča (žehtar, kablca), v kateri se mleko ne shladi tako kmalu in lesen sesek, ki ga vtakneš v mleko in ki je narejen tako, da ga tele ne more pogoltniti. Če nočeš sam na eni strani podirati, kar na drugi gradiš, moraš upeljati umetno napajanje telet in krave sam molziti. V skrajni sili bi mogel tudi delati kakor delajo ponekod na Angleškem, da pridelijo eni kravi dva teleta; kravi se priveže glavo v lesen zaboj,

da telet sploh ne vidi in zato brez upiranja pripusti mleko; dva teleta moreta eno kravo temeljito izsesati, nikdar pa tega ne zmore eno telet.

Molža mora biti pravilna in vedno pravočasna, sicer uničuješ mlekarico sam. Pravilna je taka, ki je najbolj podobna sesanju teleta; sesek se prime v celo pest, ki je znotraj mehka kakor gobec teleta in mleko se iztisne iz seska, kakor ga iztiska tele z jezikom; potakni teletu prst v gobec in boš takoj vedel, kako moraš ti molžati, da bo krava s tvojim delom najbolj zadovoljna. Pravočasna mora biti molža, da krava ne dobi volčič (vnetje vime). Če je zelo občutno vime dobre mlekarice parkrat napeto, da bi moglo počiti, pordeči tenka kožica v vimenu, načnejo jo v spodnjih delih vime vedno prisotne glivice nesnag in druge, pri molži prihaja med mlekom več ali manj smrklija (gnoja, katar vime), kravo boli in zmanjša se množina mleka. Od 100 primerov volčiča moreš v 90 primerih dokazati, da jih je zakrivila edino nepravilna, neredna, zanikrna molža. Zadostuje, da kravo parkrat čisto ne pomolžeš; v mleku, ki zaostane v vimenu, se hitro razmnožijo glivice in sežejo tako visoko, kakor visoko sega v vimenu zaostala mlečna množina; protistrupi, ki jih izločuje živalsko telo, ne morejo uničiti vseh glivic, glivice načnejo zato sluznico po rovi v vimenu in krava dobi volčič, ki ji vime včasih povsem pokvari.

Torej, živinorejec, v tvojih rokah je mlečnost tvojih krav. Čim si jih naučil pretvarjati njih meso in vso krmo predvse v mleko s tem, da si izuril mlečne žleze zasegati zase večji del vseh krmskih sokov, moraš to izurjenost ohraniti v polni zmožnosti in nepokvarjeno s pomočjo temeljite, čiste, pravilne in vedno pravočasne molže. Kadar boš pri kravah pričel zanemarjati vime, bo ves tvoj dosežek in nadaljni trud zaman; krava bo več požrla kakor bo vredno njeno mleko.

Proč z mazači!

Kmeta tarejo raznovrstne stiske in uime; zdaj je nesreča na polju, zdaj v gozdu, zdaj zopet v hlevu pri živini. Ker živinskih zavarovalnic še nimamo, četudi so tako krvavo potrebne, je lahko nesreča pri živini za manjšega posestnika naravnost polom v gospodarstvu. In če se vsiljuje tu in tam v naše bolne hleve človek, ki ni živinozdravnik in se tudi v resnici ne razume na nič drugega nego na »hokuspokus« kake ničvredne žavbe ali štupe, potem kličemo na ves glas: Ven iz hleva z njim in v luknjo! Primiti in kaznujete takega škodljivca naših gospodarstev!

Zgodi se pa tudi drugače. Med slovenskimi kmetovalci imamo tudi može, ki so odprte glave in imajo veliko izkušnje z živino. Od mladega so gledali in se zanimali, kako so pomagali že njihovi očeti pri bolni živini, čitali so poleg svoje prakse tudi marsikako dobro knjigo o zdravljenju živine. Ako pride tak praktičen večak k sosеду — ki ga je srčno lepo poprosil za to — pogledat, kaj je njegovi kravi, da noče

žreti, ali njegovemu konju, ki se mu delajo izpuščaji na koži, ter pouči soseda, da ima govedo nevarno kužno bolezen na gobcu, ki jo mora precej naznaniti državnemu živinozdravniku; o konju pa mu pove, da nima nalezljivih garij, kot je domneval sosedi, ampak da je pomanjkanje snage v prvi vrsti krivo izpuščajem, no, potem moramo takega prijatelja v stiski le veselo pozdraviti in mu biti na vso moč hvaležni.

Slišimo pa pritožbe, da nekateri uradni živinozdravniki vsak tak poizkus prijazne sosedske pomoči naznanjajo sodiščem kot zločin I. vrste; sodišča pa da gre do na limanice takim birokratičnim tožnikom in zatožence kaznujejo z globo in ječo — za pomoč v sili! Gospoda, kateri kmet naj ume pravičnost take razlage naših postavl Postave je vendar treba razlagati po njihovem pravem duhu, in ta duh mora biti »pravi ljudski blagor in korist«. Kolikokrat je že izkušen neizprašan večak pomagal živini, ko državni učenjak z vsemi živinozdravniškimi izpiti ni vedel pomoči ali pa je hotel operirati z nobel-rokavicami tam, kjer sta bila na mestu močan pas in močna laketa z zaviranimi rokavi.

Postave naše kmetijske države Jugoslavije morajo biti prikrojene tako, da nas ne bo mogel do krvi sekirati kakšen kano-lijki živinozdravnik.

Zveza narodov.

Več kot eno leto jo že ustvarjajo, pa je še ni. In ko bo prišla na svet, dvomimo, če bo to, kar bi morala biti. Ali ne bo, kakor nekdane mednarodno sodišče v Haagu? Lepa pa prazna beseda. Podlaga za nove še bolj krvave boje...

Mi pa imamo že zvezo narodov, pa si je ne upamo pokazati. Sram nas je, strah nas je... Pa vendar le na dan z imenom. Sv. katoliška Cerkev je tista zveza.

Kadar bodo katoličani na svetu imeli toliko poguma, da se bodo spet imenovali bratje med seboj, bratje po veri, kadar bodo katoliški narodi zopet spoznali svojega očeta na Petrovem prestolu in kadar bo Bog v nebesih Bog Slovencev, Hrvatov, Srbov, Francozov, Angležev, Italijanov, Nemcev in drugih narodov, takrat bo zveza narodov oživela in bo živela.

Dokler bo pa Bog potisnjen iz zveze narodov, in bodo to zvezo limali s paragrafi, toliko časa bomo pa narodi le s strahom gledali na to čudno postavo, ki ji pravijo »zveza narodov«. Dokler se bo laška vlada branila sv. Cerkve, dokler bodo druge vlade molče kimala laški predrznosti, toliko časa bo zveza narodov mrtva stvar.

Zvezo narodov naj tvorijo res narodi pod okriljem sv. Cerkve, ne pa možje pri vladnih jaslih...

Iz Kmetskih Zvez.

DOBRNIČ.

Cvetno nedeljo po prvi sv. maši je imela »Kmetska Zveza« dobro obiskan shod. Govornika gg. Gostinčar in Žužek sta pojasnila sedanji politični položaj in

oudarila posebno razloček med »Kmet-sko Zvezo« in »Samostojno kmet-sko stran-jo«. Shod se je vršil popolnoma nemote-no. Svoje zahteve so izrekli navzoči v sle-dečih resolucijah: 1. Ženskam naj se da volivna pravica vsem ali nobeni. 2. Valuta naj se uredi: krona za dinar. 3. Osebn-a dohodnina naj se na kmetih odpravi. Pri obrtnikih naj se začne šele pri 10.000 kro-nah. 4. Protestiramo zoper nameravani šolski načrt. 5. Les iz gozdov kneza Auer-sperga naj se oddaja kmetom, ne pa tr-govcem v špekulacijske namene.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

i Predsednik narodnega predstavn-ištva umrl. Na veliko soboto je nenadoma od kapi zadet umrl dr. Draža Pavlovič, predsednik narodnega predstavnštva. Bil je član liberalne stranke.

j Zaplenjena živila. Predsednik dežel-ne vlade dr. Brejc je zaplenil žito, ki je bi-lo na poti v Avstrijo z vzrokom, da doma manjka živil. To liberalcem ni všeč, in bel-grajski liberalni listi vpijejo nad našo de-želno vlado, da na svojo pest postopa. No, če bomo mi vedno na Belgrad čakali, po-ginemo od lakote z liberalci vred.

j Poraz liberalcev na Hrvaškem je znak popolnemu polomu. Kjerkoli se vrše občinske volitve, dobe največ glasov na deželi Ljudska stranka, v mestih komu-nisti. Celo v Varaždinu, kjer je bilo dose-daj liberalno ognjišče, so dobili liberalci od 2496 oddanih glasov samo 496.

j Judeževi groši. V ekspresnem vlaku Varšava—Pariz so konfiscirali na postaji Osviecin velike vsote denarja, ki so bile skrivne v zabojčkih pod osebniimi vagoni. Ko so zabojčke odprli, so našli v njih 250.000 dolarjev, 250.000 lir, 200.000 nemških mark in 200.000 poljskih mark. Ugotovilo se je, da je bil ta denar namenjen za revolucio-narno agitacijo v Južni Evropi, predvsem v Jugoslaviji. Zato imajo naši komunisti toliko denarja.

j Amerikanska domišljija. Neki ame-rikanski list poroča 7. marca: Orijentalni vlak, ki vozi iz Pariza skozi Zagreb, Se-gedin in druga mesta, je že pet dni zamu-dil. Poroča se, da je vlaku nemogoče na-daljevati svoje poti zaradi velikanskih ne-redov in izgredov, ki se ravno vršijo v Za-grebu, ker so se hrvatski vojniki spuntali in strmoglavili srbsko nadvlado.

REKA.

Vprašanje, komu naj pripade Reka, ali Jugoslovonom ali Italiji, še ni rešeno. Pisalo se je celo o tem, da naše zastopstvo v Parizu samo ni edino v tem, in da je en del za to, da odnehamo, drugi pa, da niti za las ne popustimo. Nam se čudno zdi, kako bi moglo biti kako nesoglasje, ker naše pariško zastopstvo vendar zastopa nas in mi vsi Jugoslovani brez razlike strank smo edini v tem, da Reke ne po-pustimo nikdar.

Neka nova poročila slovejo, da bo to vprašanje v najkrajšem času rešeno in si-cer tako, da se bo Reka za par let posta-vila pod kontrolo zveze narodov, potem

pa preide v roke Jugoslovancev. Zopet dru-ga poročila pa pravijo, da Reka ostane Italijanom, namesto nje pa mi dobimo Ska-der in okolico. Slaba zamenjava!

Vsekakor se nam pa zdi, da naše za-stopstvo v Parizu ni bilo popolnoma kos svojih nalogi in da so Slovencem v njem pu-stili premalo vpliva.

BULGARIJA.

V Bulgariji so se izvršile volitve v dr-žavni zbor. Zmagala je agrarna stranka, ki je dobila 113 poslancev (27 več kot jih je imela preje), komunisti so priborili 48 po-slancev, demokrati 24, socialisti samo 9.

NEMČIJA.

V Nemčiji se še ni umirilo in se še ne bo. Sedanja vlada (socialni demokrati, krščanski socialci in liberalci) se sicer še drže, a komunisti vedno bolj šarijo, ker dobivajo potuho od vseh strani. V rurskem ozemlju, kjer je največ rudnikov, so dobili tako premoč, da so vzeli sami vlado v ro-ke in nabrali rdečo armado. Državna vla-da jim je poslala rok, do kdaj se morajo vdati in odložiti orožje, ti pa se ne uklo-nijo. Državna armada je pripravljena, da vsak hip vkoraka v komunistično ozemlje. Proti temu je pa vodja komunistov izdal sledeč oklic, ki kaže veliko nasilnost teh ljudi: »Proglas splošne stavke, ustavljenje vseh obratov razen najpotrebnejših kot prvo odredbo. Če to ne bi zadostovalo, se morajo uničiti vsi stroji v obratih in v naj-skrajnejšem in zadnjem slučaju se pože-nejo v zrak tudi vse vile in vse hiše pose-dujočih razredov, poslopja uradov in dr-žavna poslopja. Kot protiakrep proti morebitnemu vkorakanju čet se je stvoril odbor za požiganje, ki bo takoj začel svoje delovanje, ko se bodo čete bližale. Če se proti kakemu zastopniku delavstva ali proti delavcem sploh zgodi kak napad, začne delovati odbor požigalcev in bo ob-računal s posedujočim razredom.«

RUSIJA.

Ruski boljševiki skoz bolj postajajo neboljševiki. Sedaj je celo Lenin pisal an-gleškim delavcem, da naj se ne bore z na-siljem in krvjo za svoje zahteve, temveč z delom in slogom. Krščanski socializem ima že od nekdaj to načelo. Sedaj ponuja Rusija tudi mir antantini državam in si-cer glavne točke te ponudbe so sledeče: Priznanje ruske sovjetske republike, pri-znanje prava, da se nadaljujejo izkušnje sovjetskega režima, sovjetska Rusija pa se obvezuje, da se ne bo vmešavala v notra-nje razmere drugih dežel, medtem, ko za-hteva, da se tudi druge države ne vme-šavajo v njene. Nadaljna vsebina ruske mi-rovne pogodbe je vzpostavitev gospodar-skih odnosov, razpustitev rdeče vojske, ko bo mir zagotovljen, ter priznanje dol-gov stare ruske vlade.

DANSKA.

Danska je majhna država med Nem-čijo in Švedsko, in sicer je to polotok z več otoki. Ta mala država ima silno bo-gato razvito industrijo in slovi tudi po svojem naprednem poljedelstvu. Državna ustava je dolgo časa zelo demokratična, vrhovni poglavar pa je kralj.

V zadnjem času se je pa na Danskem

nekaj primerilo, kar priča, kako se je de-mokratsko mišljenje zajedlo. Dancem v meso in kri. Južno od Danske je namreč deželica Šlesvig, ki so jo včasih imeli Danci pozneje pa so si jo priklopili Nemci. Ko so sedaj po vojski ostrigli Nemčijo od vseh strani, so si tudi Danci zaželeli izgubljeno deželico nazaj. Antanta prošnje ni odbila, pač pa je rekla, naj odloči ljudsko glos-o-vanje. V ta namen je bila dežela razdelje-na v dva dela, ki sta vsak zase glasovala. Severni del je glasoval za Dansko, južni pa se je izrekel z večino glasov, da ostane pri Nemčiji. Kralj Kristijan je bil vsled te-ga hud na vlado, ki sestoji iz demokratič-nih strank, češ, da bi z raznimi odredbami lahko dosegla, da bi se tudi južni del od-ločil za Dansko. Zavoljo tega ji je sveto-val, naj odstopi, ko pa ni hotela, jo je od-slovil. Vlada se pa ni hotela udati, ker ima ljudstvo za sabo. Vsled tega samovolj-nega kraljevega čina je delavstvo stopilo v štrajk in grozi kralju, da ga bo njegova samovolja stala — prestol. Kralj se je ne-koliko prestrašil in se spustil v pogajanja, ki pa še niso končana.

Tedenske novice.

Politične.

p Liberalci sami med seboj. Liberalci se med seboj večkrat skregajo največ radi korit. In ob takih prilikah si bridko očitajo medsebojne grehe. To priobčuje »Jugo-slavija«, ki sicer dere za liberalno gnolobo čez drn in strn, sledeči odstavek: »JDS deli po svojih krajevnih organizacijah mo-ko le svojim pristašem. Strankarska ko-rupcija, da že kar smrdi. Če pa čitamo njihove časopise, poslušamo njih govore, kako lepe so njih besede, a dejanja so — drugačna. Kako resnično, le to se nam zdi čudno, zakaj »Jugoslavija« vseeno po-vsod drugod hvali liberalce in molči k nj-hovim grehom. Ali ne diši to tudi po — korupciji?

p Huda obsodba. Socialistični posla-nec Knežević, torej daleč od »klerikal-cev«, je izustil o prejšnji liberalno-socia-listični vladi sledeče odkritosrčne besede: »Vlada g. Davidoviča je šest mesecev št-i-tila interese kapitalistov, podpirala je ti-hotapce in izvoznice, delavce je pa pre-ganjala in razpuščala delavske organiza-cije, proglašala preki sod proti malim lo-povom, ki kradejo iz vagonov, in je ljubim-kala z velikimi lopovi, ki kradejo cele vo-zove in jim delila tihotapske in izvozniske koncesije. Vlada g. Davidoviča, poleg ka-terega so sedeli in odobraval njegovo delo štirje socialisti — je vodila zapravlji-vsko finančno politiko, ki je privedla dr-žavo do finančnega poloma in je vsa dr-žavna bremena vrgla na rame delavca in siromašnega ljudstva. Jaz kot poslanec naše (socialistične) stranke nisem mogel dalje molčati, ker je šlo za življenjske ko-risti delavskega razreda. Ker je lopovska vlada pobegnila iz narodnega predstavn-ištva, da bi se mogla brez kontrole pajda-šiti s tihotapci in bogataši, nisem imel pri-like, da v seji parlamenta obsodim vladno politiko, ampak sem to storil v pismu na predsedstvo parlamenta, izjavljajoč s tem,

da naša stranka ne odobrava vladne politike. — Liberalna »Domovina« je pa še sedaj vsa navdušena za prejšnjo vlado.

Domače novice.

d Veliko nevarnost, ki preti našemu narodu po lažnivih prerokih, opisuje izvrstno pisan uvodni članek v zadnji številki »Bogoljuba«. Beseda pisateljica je odkrita in jasna, prožeta od ognja resnice in poštenja. Vsled izredne zanimivosti poljudno obdelane snovi bi bilo potrebno, da berejo ta članek vsi, predvsem pa tisti, katerim je treba odpreti oči. Zato se je ponatisnil v posebni brošurici, ki obsega 30 strani. Cena brošurice je 1 K (10 izvodov skupaj 8 K). Na debelo jo razpošilja »Katoliška liga«, Ljubljana, Mestni trg 8/L; na drobno jo razprodaja Ničmanova prodajalna. — Segajte pridno po knjižici in skrbite, da pride v roke tudi tistim, ki so jo najbolj potrebni! Komur je za spoznanje in resnico, bo prav razumel pisatelja, nasprotovati bodo le oni, ki se čutijo prizadeti in se vedoma ustavljajo resnici!

d Stokronskih bankovcev državne blagajne po 10. aprilu ne smejo več sprejemati v plačilo, lahko se pa še zamenjajo pri vseh davčnih uradih, finančni deželni blagajni in pri podružnicah Avstro-ogrske banke v Ljubljani in v Mariboru do vatetega dne 15. aprila 1920. Po 15. aprilu se 100 kronski bankovci tudi izjemoma ne bodo več zamenjavali. Za to pozor!

a Mleko. Ker se je v zadnjem času razvilo živahno prekupovanje mleka po ulicah mesta in v predmestjih, opozarja mestni magistrat, da je vsako prodajanje mleka po ulicah prepovedano in da se bo de proti vsem, ki bi to še nadalje vršili, najstrožje postopalo.

d Poverjenik za kmetijstvo Jakob Jan sprejema stranke do nadaljnjega vsak torek in vsak petek od 11. do 13. ure.

d Bogoskrunstvo. Blejski Sokoli so se proslavili s čini, ki so na sramoto celemu sokolstvu. Pred tremi tedni se je spravila skupaj družba 14 mladih Sokolov, med njimi učitelj Grundner iz Gorij, v gostilni Sokola Florjančiča na Bledu. Duh in razpoloženje te družbe je bil tak, da si je dal duška na ta-le način: Sneli so s stene križ, ga zasramovali in strli. Potem so šli v gostilno Mangart in tam storili enako bogoskrunstvo s križem. Odtod so šli na plano — razbijati kapelice. Poškodovali so tri kapelice, katerih dve sta bili delo arhitekta Vurnika, vse tri pa so bile blagoslovljene in služijo kot oltar o sv. Rešnjem Telesu. To divjaštvo — ki je le člen v dolgi verigi protiverskega početja blejskega Sokola — je vse ljudstvo do skrajnosti razburilo in na praznik Marijinega oznanjenja dne 25. marca se je vršila javna zadostilna procesija ob ogromni udeležbi prebivalstva. Svojo sodbo bo izreklo še sodišče. Stražmojster Rakovčček je v svojem poročilu na sodnijo omenil samo eno kapelico in obtožil samo dva preprosta fanta, toda ljudstvo pričakuje, da bo sodna roka dosegla tudi ostale krivce, pa naj bodo tudi sinovi »višjih« družin in bogatašev. A vodstvo Sokola pozivljamo, naj pazi, da se sokolske telovadnice ne bodo izpreminjale v

tolovajnice. — »Slovenski Narod« se sedaj pritožuje, da naši listi radi posameznih slučajev napadajo člega Sokola. To bi bilo gotovo krivično, ko se ne bi ta protiverska gonja, ki rodi lahko tudi take sardove, kot je blejski slučaj, splošno gojila v sokolskih telovadnicah. Izjeme so redke. Starše pa ponovno pozivljamo: Če nočete, da vaši otroci ne izgube vse vere in še po vrhu popolnoma podivjajo, držite jih daleč od sokolske organizacije!

d Umrli je 30. t. m. v Gorjah pri Bledu gospa Elizabeta Piber, mati ondodnega ž. g. župnika Iv. Pibra, v starosti 80 let. Pokopali so jo na blejskem pokopališču. Naj počiva v miru!

d »Uvod v krščansko sociologijo«, spisal dr. Aleš Ušeničnik, je izšel kot 2. zvezek knjižice »Naša pota«. Založila Slov. kršč. soc. zveza. Naj ne bo našega somišljenika, ki si ne bi omislil te za sedanje čase tako prepotrebne knjižice. Cena je z ozirom na današnje razmere zelo nizka, izvod stane le 8 K, s poštnino 8 K 50 vin. Naroča se pri »Slov. kršč. soc. zvezi, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna. Naročila se izvršujejo le, če se pošlje denar naprej.

Gospodarska obvestila.

g Kmetijsko nabavna in prodajna zadruga za kamniški politični okraj v Kamniku vljudno vabi svoje člane na I. občni zbor, ki se bo vršil dne 18. aprila 1920 v nedeljo dopoldne ob 9. uri v Kamniškem domu v Kamniku po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelstva. 2. Volitev enega člana načelstva. 3. Volitev 5 članov nadzorstva. 4. Razgovor o podružnicah. 5. Slučajnosti. Ker je naša zadruga najvažnejša gospodarska organizacija kmetijskega stanu, vse člane prosimo, da se občnega zbora gotovo udeležijo, da jasno spoznajo namen zadruge. — Načelstvo.

g Kmetje in posestniki, pozor! V Prekmurju se nahaja večje število (več tisoč) prvovrstnih, a brezposelnih poljskih delavcev, ki so hodili doslej čez poletje delat na različna veleposestva na Ogrskem. Vsled izpremenjenih političnih razmer je je pa to sedaj onemogočeno in prekmursko prebivalstvo živi vsled tega v veliki bedi. Podpisani urad za to pozivlja vse večje posestnike, ki bi potrebovali čez poletje stalnih poljskih delavcev in poslov, da se obrnejo ustno ali pisмено na eno izmed podružnic »Državne posredovalnice za delo«, ki se nahaja sedaj v Ljubljani, Mariboru in v Strnišču pri Ptuj in ki jim bodo te delavce in posle rade volje posredovale. Javiti je priblžno plačo in pa koliko časa jih bodo lahko zaposlili. — »Državna posredovalnica za delo«, Osrednji urad v Ljubljani.

g Izvoz lesa iz Slovenije je znašal pred vojno za 80 milijonov kron letno, po sedanjih cenah znaša izvoz eno milijardo kron (en tisoč milijonov). Les gre največ v Italijo, Grško in Egipt. Škoda je le, da se izvažava v velik meri neobdelan ali samo napol obdelan les (deske). Koliko zaslužka bi ostalo v Sloveniji, ko bi se izvažali lesni izdelki, predvsem mizarški. Zato bo treba misliti na to, da se lesne tovarne kolikor mogoče povečajo in pomnože.

g Plemenski biki na prodaj. Poverjenistvo za kmetijstvo proda 5 mladih, za rabo godnih

plemenskih bikov rjave šviške pasme po dnevni cent. Biki se oddajo le v dolensko živinorejsko ozemlje in le takim živinorejcem, ki se zavežejo jih rediti za plem. Kupec naj se priklasi najmanj do 15. aprila t. l. z dopisnico na poverjenistvo za kmetijstvo v Ljubljani, nakar se jim bo sporočil dan skupnega oglada.

g V Predoslihi smo imeli v mesecu marcu celtedenski molžni tečaj, ki ga je vodil g. Anton Pevec. Tukajšnjo mlekarško zadrugo smo razširili v nakupovalno in prodajno zadrugo.

g Bankovcev avstro-ogrske banke je bilo do zadnjega časa v prometu 59 milijard, in sicer 14 v Nemški Avstriji, 15 na Ogrskem, 7 na Čehoslovaškem, 6 v Jugoslaviji, 5 na Poljskem in 4 v Rumuniji. Ostanek, okoli 8 milijard, se nahaja v Nemčiji, Ukrajini, v nevtralnih državah in del bankovcev je bil zamenjan na ozemlju zasedenem po Italijanih.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dopisi.

TRŽIČ.

Dva nova zvonova jeklena je dobila župnijska cerkev. Prvi tehtja 3000, drugi 1200 kg. Izdelana sta bila na Jesenicah. Tržičani so ju sprejeli z velikim veseljem in slovesnostjo. Belo oblečene deklice so ju okrasile z mnogimi vencji. — Na belo nedeljo se prične sv. misijon, ki bo trajal en teden. Govori bodo ob pol 6. uri zjutraj, ob 3. uri popoldne in ob 7. uri zvečer. Vodili ga bodo očetje jezuiti iz Ljubljane.

IZ KRANJSKE OKOLICE.

V gostilni Rebolj v Kranju je bil dne 22. marca ob dveh napovedan sestanek obrtnikov. Prišla sta pravzaprav samo dva zraven. G. Grajzar, ki je prišel slučajno mimo, je razlagal, da obrtniki in rokodelci z delavci vred spadajo v samostojno kmetijsko stranko. Na teh besedah je toliko resnice, da ti trije stanovi res spadajo v eno stranko, pa ne v samostojno kmetijsko, ampak v Slovensko ljudsko stranko, ki hoče združiti te stanove. Združenje je namreč mogoče le na podlagi krščanskih načel. Te si je pa odločno za podlago vzela le Slovenska ljudska stranka. Torej, obrtniki in rokodelci, ostanite vsi zvesti Slovenski ljudski stranki!

SUHA PRI KRANJU.

Pri nas je najhuje vprašanje to, kako bomo zanaprej hodili v Kranj, ali peš ali z vozom, z drugo besedo: ali bomo za Ločanovo bry kaj dali, ali nič. Škoda, da smo stari suški most prodali! Kako bi nam zdaj prav prišel. Lahko bi ga drago prodali. Sicer pa pravijo, da je les za bry že kupljen. Pri zadnji dražbi na Brdu pravijo, da so ga domačini dra-

žili svoji občini! Mi Sušani nismo taki verižniki. Sploh pa, če nam bo še od kakšnih zvonov ali kaj takega ostalo, bomo pa kar sami napravili brv, pa le toliko močno, da bo samo Sušane nosila.

Letošnji Pastirski list.

Konec.

Predragi verniki! Obrazložil sem Vam verska načela, po katerih presoajate zmedeno vrvenje naših dni. V luči večnih resnic, s katerimi se tudi Vaša zdrava pamet ujema, dobro veste, da smo po zahtevah naše narave združeni v državo, ki je za vse državljane in torej dolžna skrbeti za splošno dobrobit, za splošno blaginjo. Iz tega namena države sledi nepobitno prepričanje, da so edino oni ljudski voditelji na pravem potu, ki na temelju vere v Boga Stvarnika žele v trudu za skupni blagor združiti vse državljane, in ki ravno zato organizirajo vse v stanovske zveze: v kmetško, delavsko, obrtno zvezo, katerim naj pomagajo druge prepotrebne zveze, namreč telovadne, dijaške, ženske zveze, izobraževalne, dobrodelne in druge družbe, da sprejeto stanovi združeni v eni veliki krščanski stranki skrbeti skupno in v medsebojnem sporazumu za korist, napredek in blagostanje vseh tudi v državnem življenju.

Niso pa na pravem potu oni možje, ki so ne meneč se za Boga in njegove zapovedi državnemu življenju tako uredili, da je v njem vladalo brezsrčno, krivično, oduševsko bogastvo, ter vsi drugi stanovni silno trpeli in se pogrezavali v neznošno ubožnost. Prav pa tudi nimajo oni možje, ki nasprotno hočejo vsakako dobiti moč in vladati nad vsemi drugimi, ki so na stan, ki je bil dosedaj zatiran in je roboval bogastvu. Torej tudi v prihodnje naj gospodari samo en stan, kateremu naj vsi drugi služijo in robujejo!

Ali bo ta struja zmagala? Ne vemo. Ima denar, ima časopise, dela na shodih. Tudi silo rabi in s silo jemlje kruh našim krščanskim delavcem. S temi sredstvi se razširja in upa, da zmaga in zasluži vse, posebno katoličane, katerim bi rada vzela Boga, cerkev, šolo, zakon in nebeza. Ali bo dosegla svoje strašne namene, ali bo zares popolnoma zmagala?

Izid borbe je odvisen tudi od nas. Upam, trdno upam, da v tej borbi zmagamo mi, zmagajo krščanska načela, zmagaja Kristus. Upanje ni neutemeljeno. Pogledite vendar krščanske svetle organizacije za vse stanovce: za kmetško ljudstvo, za delavce, obrtnike, za mladeniče sploh in za dijake in izobraževanje. Pogledite cerkvene družbe Marijine kongregacije, tretji red, češčenje presv. Srca Jezusovega! Pogledite jih, kako se širijo po naši škofiji, po vsej Sloveniji in po vsem Hrvatskem! Pogledite jih, kako navdušeno hodijo za zastavo Jezusovo, ki jo trdno drže in visoko dvigajo razni voditelji in odbori posameznih društev! Pogledite in čitajte njihove časopise, poslušajte njihove temeljite govore po družbah in po shodih širom cele dežele! Ko gledamo to novo življenje, ki se po vojni tako bujno razvija, nam mora srce kipeti veselja, nam mora pogum rasti in moramo biti hvaležni Bogu, da smo člani teh organizacij.

In kaj čitate? Na kake časopise ste naročeni? Ali čitate, kupujete in naročujete edino le časopise krščanske misli? Saj poznate te liste, ni treba, da bi vam jih imenoma našteval. Listov krščanstvu sovražnih verniki vendar ne boste kupovali ali celo naročevali? Naj imajo kake dobre članke, naj prinašajo mnogo zanimivih novic, toda njihov duh, njihova načela, ves njihov pravec je zgrešen, kakor sem zgoraj na velikih zgledih dokazal. Vendar ne boste podpirali tako zmotnega, nasilnega, naši častni in večni sreči nasprotnega časopisa! Ze sama naravna postava Vam ga prepoveduje, namreč postava, po kateri ste dolžni skrbeti za častno in večno srečo svojo in svojih družin. To samo, obsebi umevno naravno prepoved je Cerkev večkrat še izrecno oznanjala.

Bojim se in upam. Predragi v Kristusu! Zakaj upam? Iz dveh razlogov: prvič, ker se naša odločno krščanska društva zares bolj in

bolj širijo in ker se sv. misijonov splošno prav dobro udeležujete. Da sv. misijonovi V misijonu Vas kliče Bog nazaj na pot do srečne večnosti in kakor sami čutite, podeljuje Vam posebno velikih in slavnih milosti, pa boljše izpredvidite naloge življenja, večnost, greh, čednost. V misijonih zdihujete, objokujete svoje grehe in hitite k sv. zakramentom, kjer si izprositi in tudi dobiti spravo z Bogom. Tako se misijonov udeležujete očetje in matere, mladeniči in dekleta. Hvala Bogu! Od tod moje upanje, da se nas Bog usmili in da doživimo lepših časov.

Blagoslov Boga Očeta in Sina in sv. Duha naj pride nad Vas in naj ostane nad Vami! V Ljubljani, dne 20. januarja 1920.

Anton Bonaventura,
škof.

Listek

Tunakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja ***

(Dalej.)

Henrik je počasi jezdil ob starčevi strani in je smeje se poslušal, ko mu je poleg njega storkljajajoč pripovedoval: »Mlado vino in par starih dam, Bog se usmili, to je bila pojedina. — Poleg mene je sedela škatala — ljubka deklica med osemnajstimi in petdesetimi letom. — No, hvala lepa. Pa še pela nam je, o grozal Navsezadnje me je vprašala, kaj imam najraje. Rekel sem ji: »Rad imam srčkane kebrečke, starih prašičkov ne maram.« Henrik, Henrik, svarim te, nikdar ne sprejmi vabila od Volkoviht!

»Potem je pač mislila, da je ona najsrčkanejši kebreček! Ampak, uboga para, ti imaš pa res vedno smolo pri damah!« ga hudobno zbada stotnik in si misli sam pri sebi: »Jaz je nimam.«

»Pri vinu tudi! Zanič je bilo, ti povem. Kislica je bila. Zejen sem bil kakor vselej, potem pa taka žlabudra. Hahaha! Henrik, tebi gre dobro? Kje pa si bil — na zabavi, kaj? Si se tudi trafil pri stari goski kakor jaz? Ali pa — si se dobro zabaval z mlado, fino deklico? Povej mi, dečko, povej!«

»V Štajerdorfu sem bil,« je odvrnil Henrik. V jasni noči migljajoče zvezde so obsevale lepega mladeniča, ki je ponosno sedel na žrebcu, baklje pa so ožarjale prepereli, gubasti stričev obraz, ki se je priskukovaje obračal proti jezducu. Mogočno je stopal žrebec in svetlobni trakovi so se liki palčki smukali okoli nju.

»Moral sem plačati svoj stotniški trak, tega-le s petelinom, ki mi ga je napravila Stefana Švrtner.«

Bertold se je globoko zarežal. »Grom in strela! Stefana! Ona da ti ga je vezla, sama? Si šel sam poni? ... Spravite se mi izpod nog, ne prismožite mi nosu!« je zaklical dečkom, ki so nosili baklje in je, ko so skočili naprej, med prastarimi in debelimi zidovi in potem vprašal mladega Henrika: »Si bil dolgo pri njej? Fant, te-li bilo lepo?«

»Ne vem, kako dolgo je bilo ... Res ne vem. V blaženosti je minila ura kakor hip, kakor sanje.«

»Bilo je zelo lepo.«

Kako mu pri teh besedah bije mlado srce! Kako mu iz mladih, ponosnih oči odseva jasna sreča! Starec ve, koliko je bila ura. Ubogi fant, saj sem si vedno mislil. Fant, te že ima, pa se mi ne zdi čudno.

»Tudi meni je šlo k srcu ko sem sedel v dvorani in je Stefana kot obtoženka stala pred sodnikom. Res, Henrik, lepa deklica je Stefana, zelo lepa ... škoda, da se piše Hendel ... in da je Joachim Hendel tvoj oče.«

»Fant, povej no, kaj ti je rekla? Kaj sta počenjala?« je tiho mrmral stari mož. »Kaj ne, ljubkovala sta se! — en poljubček — dva?«

»Ha, ti jo pa že dobro poznaš!« ga zaničljivo avrne Henrik. »Naj ba kdo samo poskusil kaj takega: Ta bi jih slišal Proč, proč, to se ne spodobi ... Ne, ne, za to ni Stefana, toda ljubezno in pametno je govorila — ti bi se čudil, kako pametno je to dekle.« — Nekaj ima še na jeziku, že odpre ustne, pa nakrat obmolne ... noče, saj je že tako preveč izdal.

Starec tiho šepeče:

»Čudno. Dečko, moj ljubi dečko. Poštena te je zgrabila. O, prav imaš, da jo ljubiš, lepa je, lepa in ljubezna kakor nobena druga, toda, kako se bo končalo?«

Prišla sta do mestnega trga. Bil je prazen in so bite že skoraj vse hiše v temi. Henrik se je oiral po lekarni, kjer stanuje najboljši zdravnik v Štajru, doktor Ortner. Za malim okencem je brlela zelena lučka. Doktor je torej še pokonci. Dobro je.

»Striček, zdavol!« se je poslovil Henrik. »Sedaj moram k zdravniku gori zaradi nekega bolnička.«

»Kosmata kapala se je začudil starec. »Kdo je bolan? Pa vendar ne ljubezna Helena? Namalana coprnica, jo li glava boli?«

»Pst, pst, nikari zabavljati!« je Henrik na lahko krcnil starca po ustnih. »Gospa je zdrava, toda Stefanin bratec je bolan.«

»Kaj praviš!« se je smehljaj stric Bertold. »Fant, ljubi ubogi fant! Ze čez ušesa te je prijelo! Zdaj gre že po zdravnika za bratca svoje ljubljence!«

»Kaj pa mu je bratcu?« je mrmral voilo in prijazno.

»Slab je, slab, vročina ga kuha. Ljubezniv fantek je, in tako ga ima rada.« Henrik je zdrknul s konja in je zavpil v hišo noter: hola! Lekarnar je skočil iz hiše ter je prijel konja za uzdo, Henrik pa je brzo stopil v hišo.

»In tako ga ima rada, res, in tako ga ima rada!« se je hohotal starec. »No, je pač res: dekleta imajo rada fante, fantje pa dekleta; če bi vsaj še zame katera marala!«

»Vprašaj še enkrat Pančevko in glej, da ne razdražiš tete! Morda je v postnem času lepša postala Grintalerica?« je poredno prihajalo iz veže ven, in izginil je poklesli fant.

»Se to navrh! Čakaj, ti bom že pokazal!« se je grmeče hohotal Bertold. »Hej, baklje sem, pa!« Dečki z bakljami so od mestnega vodnjaka, kjer so uganjali razne neumnosti, pridrvili sem, da so nadalje pot svezili staremu patriciju, ki je šel prav dobre volje naprej po mestnem trgu in je tuintam pograbil tega ali onega dečka za čop, če ga je le mogel doseči. Toda pred sramotnim odrom mu je odreden smeh, utopil se je v težke misli.

»Fant, rad imaš deklico, in prav imaš, ker je ljubezna in lepa kakor nobena druga. Toda fant, si že pomislil, kaj preti vama obema, glej sramotni oder, kjer se reži sedem mrtvaških glav, misli na sovraštvo tvojega očeta!«

Zelim ti sreče, da popclješ na svoj dom najljubeznejše dete, tisočkrat, večtisočkrat ... toda pot do tja vodi čez nabrušene meče ... nikdar ne boš zlomil železne volje svojega očeta, temveč vaju oba bo zdrobila njegova železna pest. Res si odnesel s sramotnega odra deklico in si jo obvaroval, toda vsi angeli in nebeza ne bodo mogla rešiti tebe in nje — na sodnji dan srda in jeze tvojega očeta! O, uboga, uboga deca!«

V vedno bolj žalostne misli se je pogrezal starec in je koracal proti Pirahu.

Mladi stotnik pa je medtem veselo drvil po dveh strmih stopnicah gori v doktorjevo študijsko sobo. Doktor Ortner je ravno sedel pri mizi in je s povečevalnim steklom opazoval mrtvaško črepanjo, ko je vstopil Henrik. Doktor je osupnil nad tem poznim obiskom, da je mu je črepanja padla na tla. Henrik mu je naročil, naj gre takoj v Štajerdorf v gostilno »pri modrem jenu«, kjer leži bolno švrtneričino dete; dobro naj se pobriga zanje in naj je zopet ozdravi, dobro ga bo plačal, otrokova sestra, pobožna Stefana, je zelo v skrbeh za dete; v treh dneh mora že zdravo in veselo skakati okoli. Doktor pravi: »Pokoren sluga sem, gospod stotnik, storil bom, kar je mogoče, ničesar ne bom prezrl. Vsa-

kojar izkopljem, če mu je sploh še pomagati. Smrt nima leka, doktor Ortner ga pa ima."

Štefana je zgoraj v sobi prižgala lojevo večer ter je počel na rokah učkala dete, ki je venomer jokalo. — Bratci in sestre so pristopljali po stopnicah gori: čeprav so bili že zaspali, so se vseeno ščipali in suvali med seboj. Štefana je tiho rekla: »Mihaelca, pripravi postelje in pojdihte mirno spat, jaz moram Lukca zibati.« Tedaj so se vsi trije bosih nog mirno primuzali v sobo. Mati je prišla gori bližječih se oči in vročih lic: »Štefka, sedaj je šel. Ni ti zameril, da imaš tak jeziček. Rekel je, da le govori, kakor se ti poljubi, ker prav taka si mi vseč.«

»A tako, mi dovoljuje? Sem li šolarica, on pa moj učitelj, je-li?« se je namrdala Štefana. S prijetno, njej lastno kretnjo si je popravila kodre na temenu, ki so ji uhajali naprej. »Ne vem, kaj jim je,« je rekla in mislila na lase, »da danes nočejo ostati na mestu. Toda mati, Lukec je močno bolan. Jutri ga bom nesla k zdravniku.«

»Milostivi gospod je rekel, da pojde sam ponit,« je rekla mati.

»Bomo videli, če bo šel,« je skomizgnila Štefana.

»Misliš li, da laže?« je zrastle mati

»Kaj še,« jo je pomirjevala Štefana. »Pa vsakdo lahko kaj pozabi, je-li ne?«

»On ne bo pozabil,« jo je zavrnila mati. »Dekle, ti si nehvaležna!« — Pogledala je najprej bolno dete, potem hčerko.

»Štefana,« je rekla proseče.

»Kaj bi radi, mati?« je vprašala Štefana, v njenem glasu je bilo nekaj odklanjujočega.

»Štefana,« je nekako skrivnostno rekla mati, »glej, danes je sreča trkala na naša vrata. Dete moje, boš-li zopet zaprla vrata, saj vidim, da bo tako.«

»Kakšna sreča?« je tiho odvrnila Štefana.

»Beži no, saj vendar veš.«

»Štefka,« in mati je ovila svojo roko okoli obeh svojih otrok, okoli lepe velike hčerke in okoli nabogljence, ki ga je ta držala v rokah.

»Sedaj mi pa povej, otrok moj, kaj si vendar danes mislila, ko je gospod stotnik celo uro sedel pri nas in ni drugega počel, kakor neprestano gledal le tebe, kaj pa misliš, otrok moj, zakaj poseđa pri nas visoki gospod... in ne obrne svojih oči proč od Štefke? Če še ne veš, kaj to pomeni, ti bo pa sedaj povedala mati.«

Deklica je odmaknila roko od sebe proč in je rekla mirno odklanjujoč:

»Saj mi ni prav nič všeč, da pri nas trati svoj čas. Ostala sem doli, ker sem morala, drugič ne bom nikoli več kaj takega storila. Prav tak je, kakršni so drugi moški: kakor hitro vidijo kako dekle, ki ni ravno grdo, — morajo precej začeti — igrati se.« — Sama sebi ne verjame, kar je rekla, vendar tako govori sebi in materi, sicer je vse zastoni, in mati ji ne bo dala miru.

»Igrajo se?« je mati ponovila in se je bojevitost zasmejala. »Ti, ti, ki se igrajo, začenejo nekoč drugače: Ne gredo v hišo, ampak na skrivaj zalezujejo, tudi ne govore pred materjo, kar dela ona, ampak za materinim hrbtom. Štefka, ti si zelo pametno dekle, znaš pisati in brati, jaz pa sem uboga, preprosta ženska in se moram skriti za svojim lastnim otrokom, toda verjemi svoji materi, kar se tega tiče, pa vem več kakor ti, zakaj dve leti sem bila zaročena s tvojim očetom, pozneje sem bila osemnajst let poročena, tako sem se lahko naučila, da vem, kako izgleda prava ljubezen.«

»Saj vam rada verjamem, mamica,« je rekla Štefana in je hotela govor drugam spenjati: »Ko so oče umrli, sem imela ravno sedemnajst let.«

»Ti si prišla na svet na praznik Povišanja sv. Križa,« je pomislila mati ter je položila svojo roko svojih hčerki na ramo. »Moje prvo dete, ki mi je je Bog podaril v našem poštenem zakonu, veliko veselja sem imela nad teboj, neala sem te na božjo pot in sva te darovala Naši ljubi Gospej. In nikdar nama nisi delala žalosti in skrbi, marveč samo veselje do — današnjega dne.«

Štefana je dete, ki je zaspalo, pazno položila v zibelko, ki jo je bila prinesla k svoji revni postelji, in je v plapolajočem svitu sveče obrnila svoj pogled proti sv. Avguštinu z gorečim srcem, ki ga ji je bil podaril pater Albert. Gospod Albert je daleč proč, brez njegove pomoči bo morala izvojevati boj, ki ga vidi prihajati, čigar teže se šele sedaj začnejo zavedati. Težko ji je pri srcu, vendar na materin očitek odgovori s šalo:

»Kaj sem pa vendar naredila, da je sedaj konec veselja, mamica? Je-li zopet jeziček kriv, je-li?«

»Saj veš, kaj mislim! Ne smeja se, jaz bi najraje jokala. Vsak dan molim, kar le morem, k Bogu zate za dobrega moža, ti pa si tako čudna in ne maraš za nobenega. Saj sem že rekla, če bi prišel angel iz nebes, pa bi ti ne bil všeč... In sedaj... je prišel.«

»Henrik, da je angel? No, tu pa še precej manjka,« je rekla Štefana nekoliko porogljivo. »Glej, mamica, ker sem tako čudna, kakšno veselje naj bi imel mož pri meni,« je z veselim glasom prigovarjala temno zreči materi. »Ravno zato, ker sem tako čudna, je bolje, da ostanem sama.« Stopila je k zibelki, na lahno jo je zazibala in je zapela neko kitico. Menda je Marija tako Jezuščku pela, celo preprosta pesmica tako čudovito sladko in pobožno zveni iz njenih ust.

»Štefana, tvoj oče in jaz, tvoja mati,« je sedaj rekla Štefnerica ne več bojevitost, temveč z boleznim očnikom, »sva osemnajst let skupaj preživela v veselju in žalosti; sedem otrok sem nosila, pet sem jih s skrbjo in ljubeznijo izredila, marškal sem pretrpela, pa nikoli nisem tožila, ker je bila tako volja božja. Ti pa, moj otrok, žališ sedaj svojo mater in zaničuješ zakonski stan! Zaničuješ li tudi svojo mater, ki te je nosila pod svojim srcem, ker ničesar nočeš slišati o zakonu, kakor bi bil zakon nekaj grešnega.«

Spodaj je stari hlapec zaprl hišna vrata, iz dahave sem se je, čeprav je bilo že čisto tema, zopet oglasila piščal. Štefana je nežno in hubeznivo pokrila bolno dete z ruto, ki si jo je vzela sebi in je rekla:

»Zakonski stan ni grešen, temveč milostipoln stan, saj sem ravno preje stotniku rekla, pri nas je celo zakrament, pri nekatočanih pa ne — velik zakrament v Kristu in njegovi Cerkvi, kakor pravi apostol Pavel. Če bi ne bilo zakonskega stanu, bi ne bilo na svetu ne duhovnikov, ne redovnikov in redovnic; brez vajinega zakona, moja ljuba mati in moj rajni oče, bi tudi mene ne bilo na svetu; za Bogom se moram zahvaliti samo vama, da morem služiti nebesa. In jaz naj bi zaničevala zakonski stan, zaničevala svoje starše zato, ker so živeli v zakonu, ne, Bog me varuj takega napuha in take nehvaležnosti — ne, moja ljuba, zvesta mati, ki ste sedem duš Bogu darovali, vi ste veliko višje pri Bogu kakor jaz.« (Dalje prib.)

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsa-kovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevimi pravih Elza fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrep-jujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic, 6 kroglic 18 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska.

Oglje

žetudi drobno, kupi in plača najvišjo ceno Negove & Komp., Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 31.

Tvrda Rudolf Niefergal

Maribor, Koroška cesta 1.

Priporoča vedno bogato izbiro manufaktur-nega in modnega blaga.
Zmerne cene! Solidna postrežba!
Prepričajte se!

Sprejme se

mladenič

pošten, iz dobre družine, v starosti 14—19 let, za domača in poljska dela. Naslov pove uprava pod št. 1288.

W. H. FRICKER

Basel (Švica) Aeschenvorstadt 75,
brzjavke: Frickerimport Basel.

Import - Export - Consignation
dobičja

kemične izdelke
lekarni ke izdelke
droži

živila
krmila
surovine

iz Švice in preko morja.

Prijazna vprašanja naprošena. — Iščejo se zastopniki s la referencami. — Doptuše se francosko, angleško, nemško.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelke za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh stavih, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg, 33.

Z o p e t

egromno pošiljatev
manufakture narav-
nost iz inozemstva je
prejela trdka R.
Stermecki v Celju in
sicer volne, cefirje,
tiskarine, etamina,
batista za ženske
obleke, sukna kam-
garna in blačevine
za moške obleke,
belega in pisanega
platna za perilo, klot-
a, cvilha, robcev,
svile in še mnogo
raznega drugega bla-
ga, katero se prodaja,
zaradi nakupa v ve-

likanskih množinah po čudovito nizkih cenah.
Raznatega vedno velika zaloga lastnega izdelka
srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških
in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Cevlji,
ženeki, moški in otroški vedno v velikanski iz-
biri, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.
Ilustr. cenik zastoj! Na debelo samo v L. nadstev.
Veletrgovina **R. Stermecki**, Celje šte. 305.
razpošiljalna Slovenija.

Možete obdržati svojo lepoto?
Možete imeti kakor baržan meh-
ka kaza? Možete so odličnih po-
močnikov in odprav?

Uporabljajte Fellerjevo
pravo Elza obrazno, ko-
že obvarujočo pomado
Občudovani bodete! Za-
vidaniti 1 lonček 9 — K.
No. III. močnejše vrste
12 K. K temu Fellerjevo
najfinejše lilijsko-mlečno
milo 16 K.

Možete imeti lepe, zdrave lase?
Fellerjeva prava Elza
Tannochina pomada za
rast las doseže bujne
lase! Zapreti prhaj, pre-

rano osivenje. Zabrani
plešči 1 lonček 9 K. No.
III 12 K. K temu močno
terovo milo za umivanje
glave 8 K. Šampon 1 K.
Mazilo za brke 2 K 50 v
in 3 K.

Mučijo Vas kurja ocesa?
Fellerjev pravi turistov-
ski obliž učinkuje brez

bolečin, hitro
in zanesljivo!
Nobenih kurjih
očes več! No-
benih žuljev!
Nobene trde
kože! Mala ška-
tlička 4 K — v,
velika škatlička
6 K — v.

Zelito še kaj?

Fellerjevo Elza umijvalne pa-
stilne (Kolonska voda) 1 škatla 7 — K.

Fellerjev uspalni prašek proti potanju
1 škatlička 6 K. Fellerjev mentolni črtnik zo-
per glavo- in zobobol 1 škatlička 4 K — v.

Fellerjev Elza fluid 6 dvojnati ali 2 ve-
liki steklenici specialni 38 K.

Najboljši parfum z najfinejšim duhom od
8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Klug-
ger, bel, roza in rumen. 1 vel. škatlička 12 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K.
in 22 K. Ovoj in poštnina posebej a najce-
njeje. — Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica
Donja, Elzatrž št. 18, Hrvatska.

Primečaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme
ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmi-
la pa se primeša dvakrat na teden. Prašek
Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil
najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Pa-
rizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev
hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo. In ga
ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zado-
stuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.

Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgo-
vinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5
zavojev Mastina 20:50 poštne prostje na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živini. garje,
lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaj, Ne
smrdi, nemaže perilo, 1 lonček 8 kron. Po pošti
10 kron 50 v.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotočva.

Več dobrih

gozdnih tesačev

sprejme takoj za celoletno dobo proti dobri
plači Franc Pust, tesarski mojster, Ljubljana.

Cementne cevi, cevi za vodnjake 1 m svetlobe,
stebrje za vrtno ograje in za
kozolce, grobne oklepje, stopnice iz umetnega
kamna itd. nudi po najnižjih cenah. F. Banda in
drug, Ljubljana, Karlovska c. 8 (pri Jerančiču).

Hlode (krlje)

deske, trame, kostanjev les,
gozdove in oglje iz mehkega
in trdega lesa kupi po najvišji
ceni vsako množino družba IM-
PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

Zenske lase

rezane in mešane ku-
peje v vsaki množini
po najvišji ceni

Matija Podkrajšek
brivec, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 32.

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri trdku

Ivan Jelačin, Ljubljana

Emonska cesta 2. 4798

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je
največja slovenska posojilnica in je
imela koncem marca 1919 nad 40 mi-
lijonov kron vlog in nad 1 milijon
enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.